

PKI-arkkitehtuurin kansallinen selvitys
Terveydenhuollon atk-päivät 27.-28.5.2002

Björn-Eric Svensson

osastopäällikkö

Fujitsu Invia Oyj

email : bjorneric.svensson@invia.fujitsu.com

Fujitsu Invia Oyj

Fujitsu Invian lyhyesti

- **Pohjoismainen konserni**
 - **Suomi, Ruotsi, Tanska, Norja**
 - **liikevaihto 332 m €, henkilöstö 2400**
- **Kaksi divisioona**
 - **eServices**
 - **eSolutions**
- **Toimitamme ratkaisuja ja palveluja muun muassa
PKI- ja MiddleWare alueilla**

PKI = Public Key Infrastructure

- Tarjoaa infrastruktuurin luotettavien ja tehokkaiden turvapalveluiden toteuttamiseksi:
 - todennus Osoita kuka olet !
 - eheys Älä muuta tietojani !
 - luottamuksellisuus Älä urki tietojani !
 - kiistämättömyys Pidä lupauksesi
 - käyttöoikeudet Mitä sinulla on lupa tehdä ?

- Siis PKI *EI OLE* sovellus, *VAAN* perustekniikka, jonka varaan sovelluksia voidaan toteuttaa

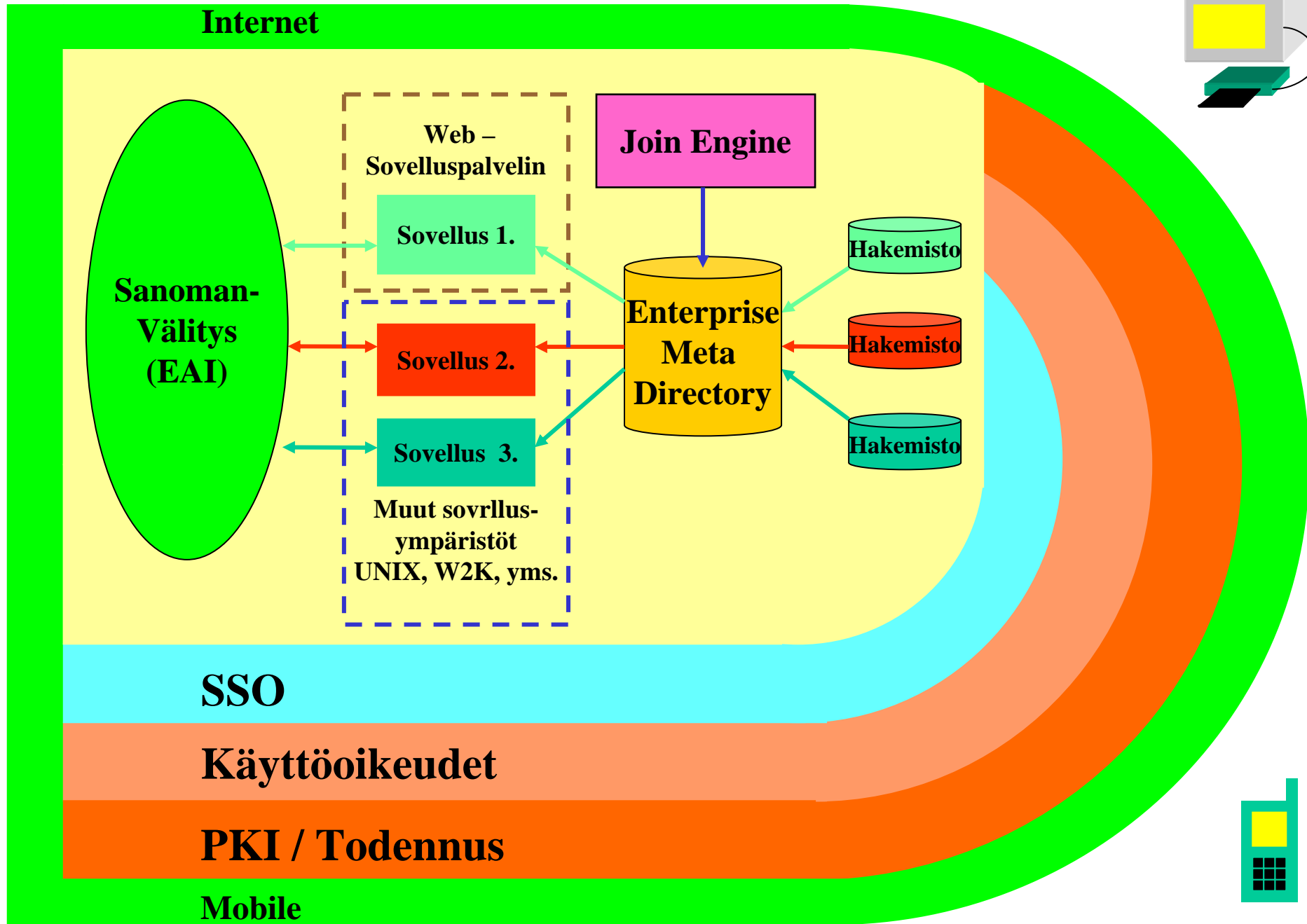
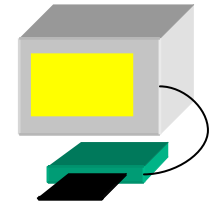
PKI ratkaisua tarvitaan kun

- sidosryhmille annetaan pääsy organisaation tietojärjestelmiin
- liiketoiminta edellyttää nykyistä varmempaa sisäisten käyttäjien tunnistamista ja todentamista
- tarvitaan sähköistä allekirjoitusta

PKI ja yleinen arkkitehtuuri

- PKI ja hakemistosuunnitelman teko johtaa yleensä it-arkkitehtuurin analyysiin
- Sovellusten PKI-kelpoisuus
- hakemistoratkaisu ja SSO kannattaa huomioida suunnitelmassa

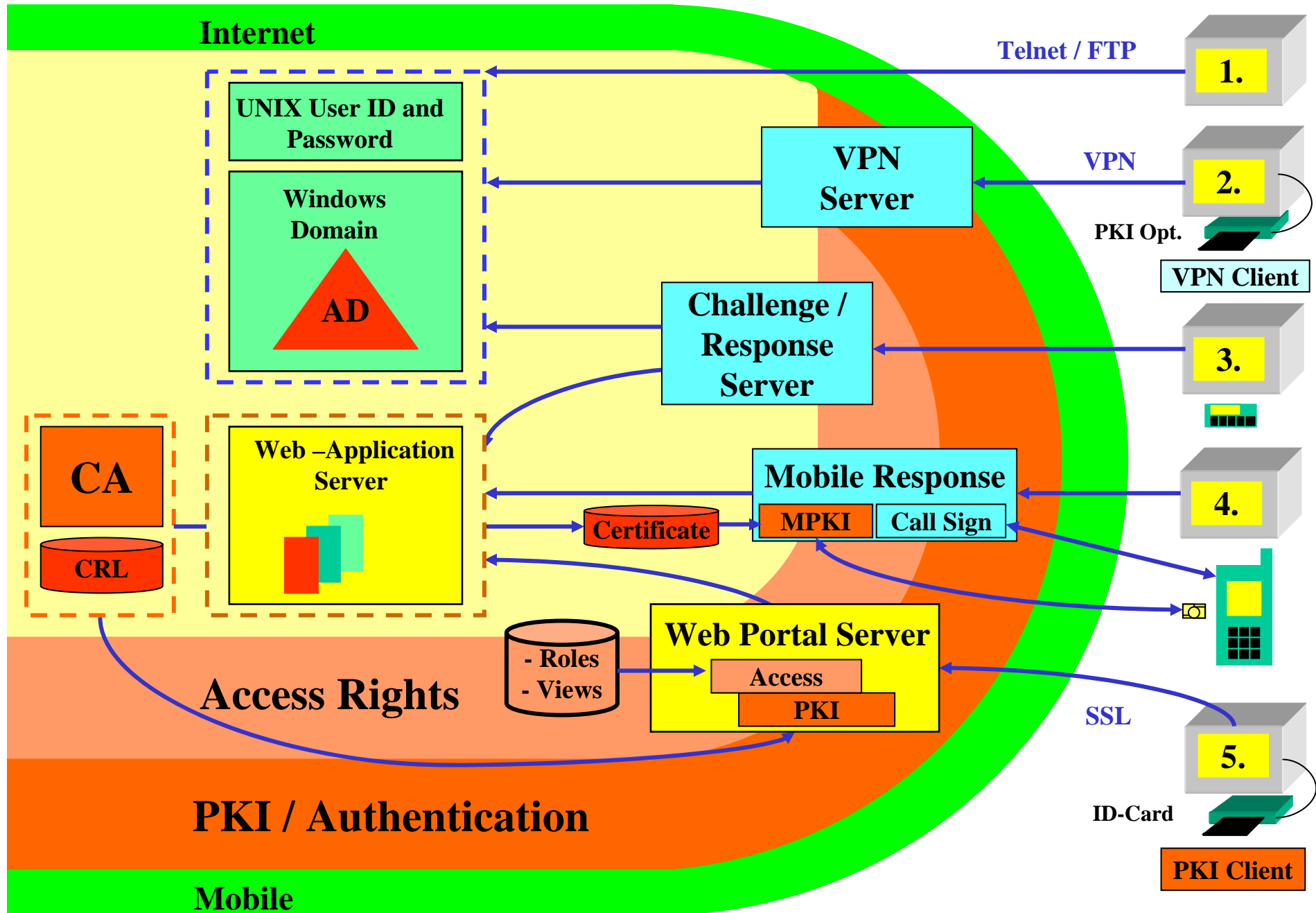
Arkkitehtuurin periaatekuva

Arkkitehtuurin hyödyt

- Sovellukset käyttävät yhteisiä palveluja
 - sisäänkirjaantuminen, todentaminen, kanavat
 - yhteinen hakemistoratkaisu, hakemistojen integrointi
 - sovellusten välinen integraatio (EAI)
 - sovelluskeskeisyys => kokonaisuuskeskeisyys
- Sama asia tehdään vain kertaalleen
 - pyörää ei keksitä jokaiselle sovellukselle uudestaan
 - sovellustoimittajalle voidaan esittää selkeät vaatimukset
- Sovellukset ripustetaan uuteen arkkitehtuuriin
 - käyttöönotto tehostuu ja nopeutuu

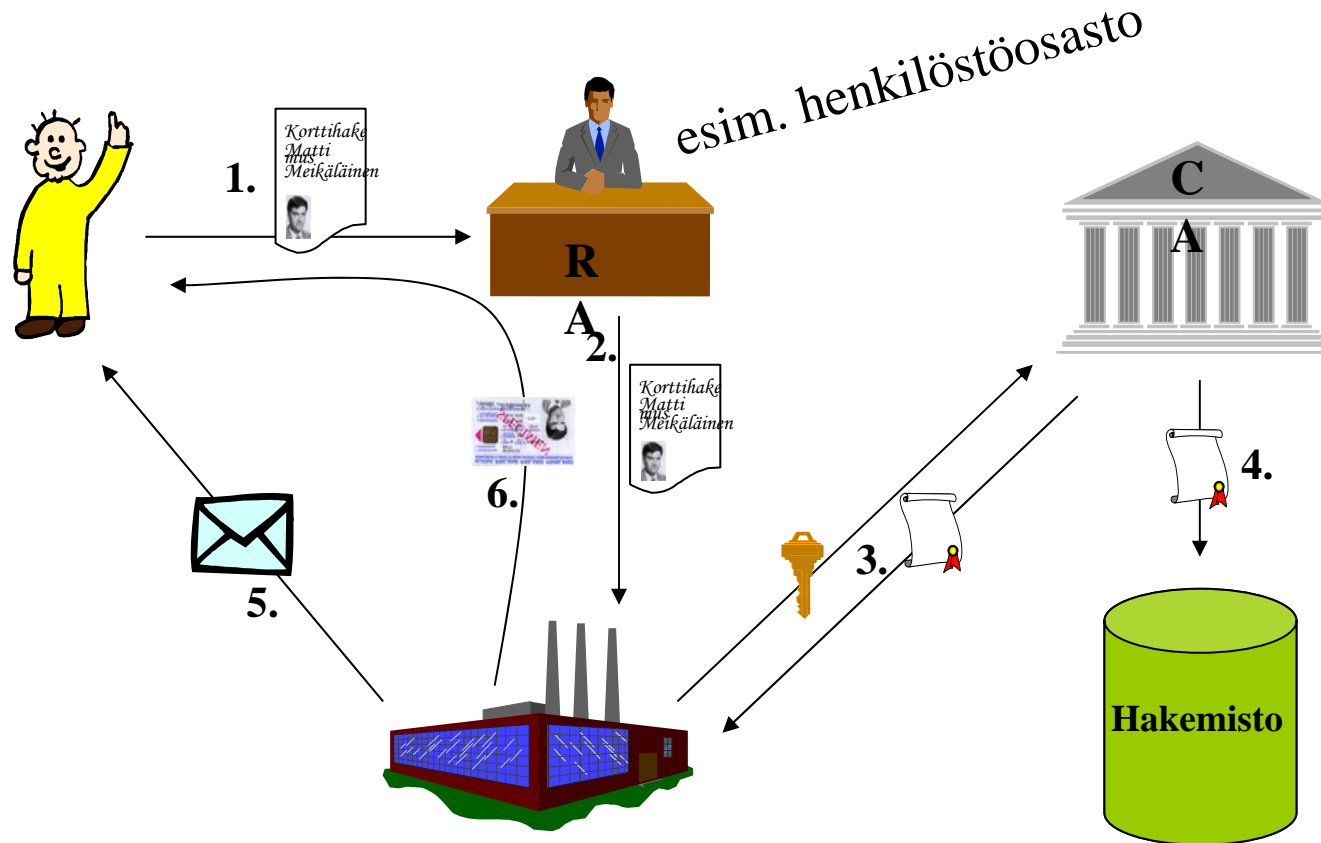
PKI Architecture

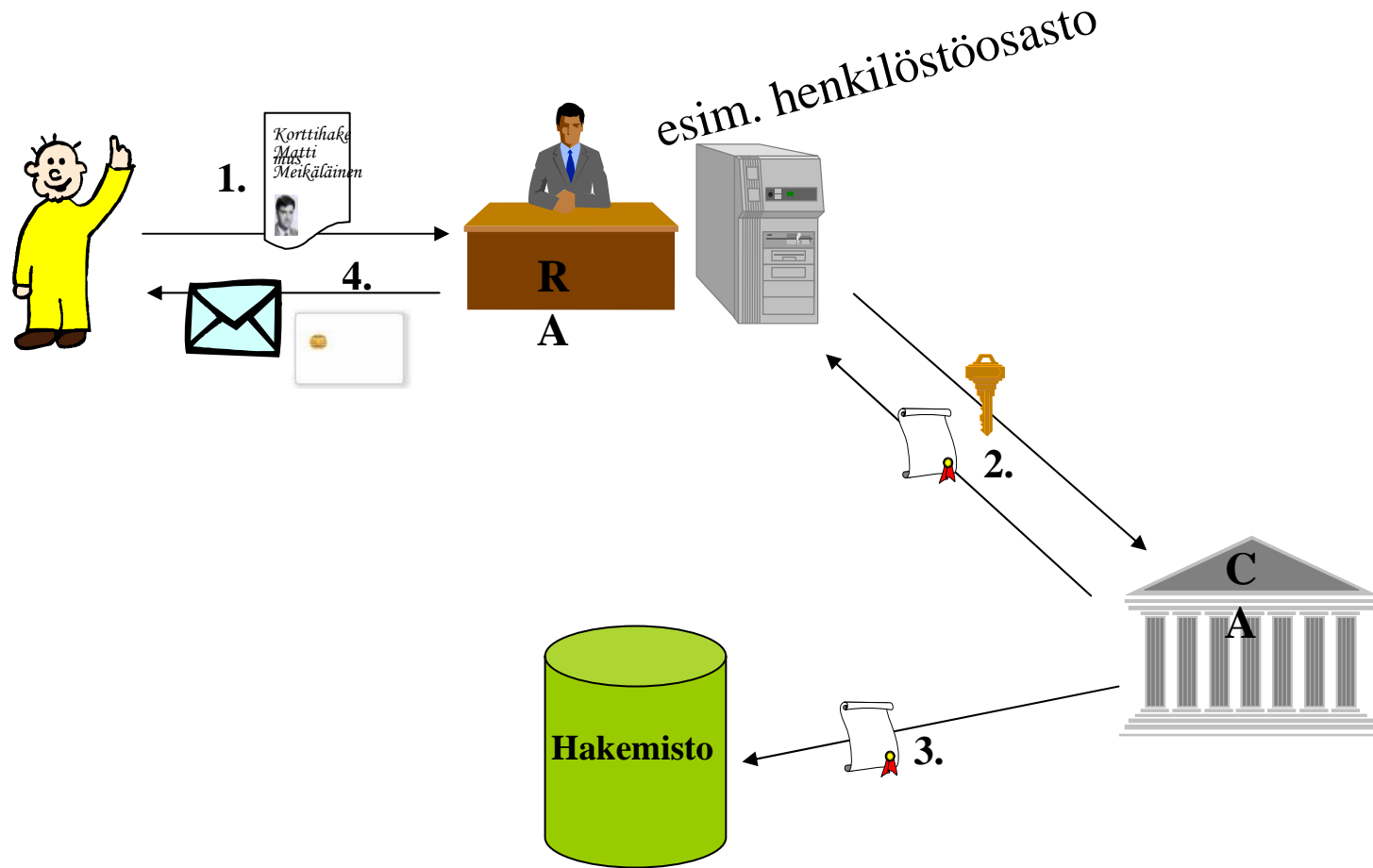
PKI tarvitsee toimivan hakemiston

- Varmenteiden julkaisu
- Sulkulistojen julkaisu
- Hakemisto on kriittinen komponentti
 - varmenteella ilman sulkulistapalvelua on hyvin vähäinen arvo

Esimerkki: Kortin hankinta vakinaiselle henkilöstölle

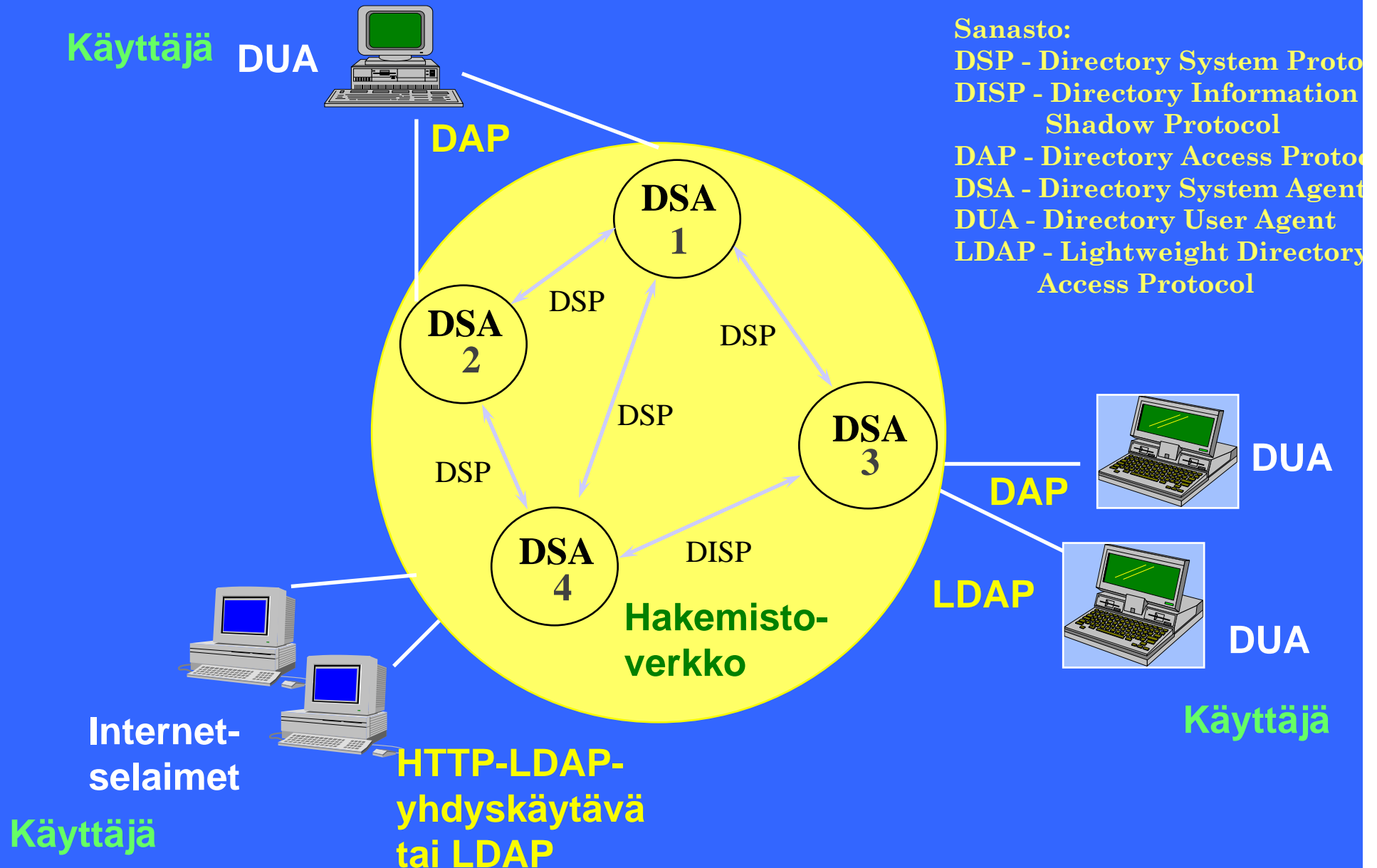
Esimerkki : Tilapäiskortin hankintaprosessi

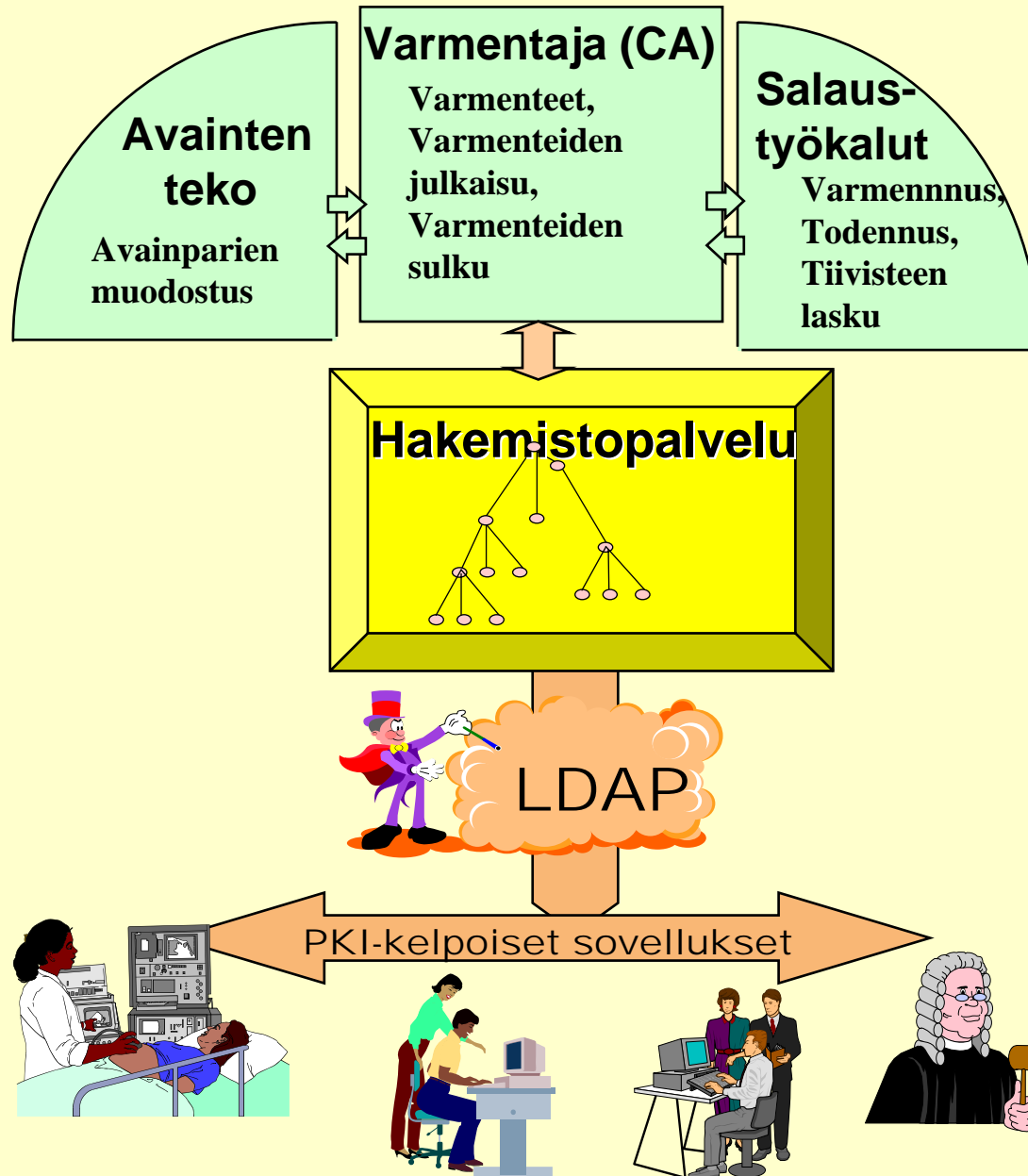
Varmenteiden sijainti

- **CA:t toimittavat varmenteet varmennehakemistoon**
 - rajoitettu schematuki CA-tuotteissa
- **Varmenteet replikoidaan enterprise-hakemiston henkilötietoihin**
 - esimerkiksi sähköpostia varten
- **Varmenteita saatetaan tarvita myös sovellushakemistoissa**
 - AD, VPN, legacy-sovellukset
- **Sulkulistojen kopiointi ei suotavaa**
 - varmenteessa viite alkuperäiseen varmennehakemistoon
 - edellyttää (lähes) on-line toimintoa
 - => varmennestatuspalvelu tai validointipalvelu

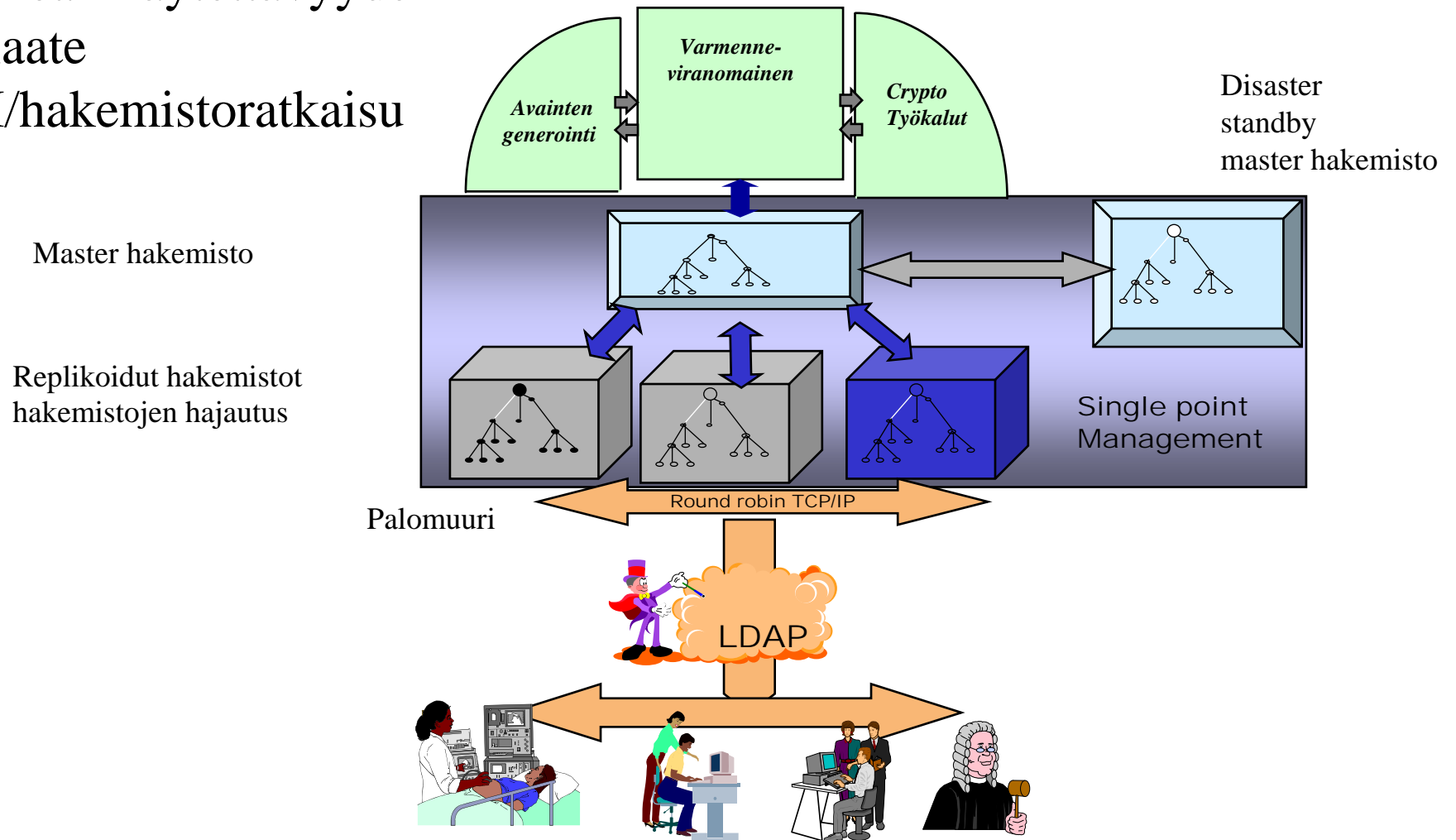
X.500 hakemistomalli

PKI-hakemisto

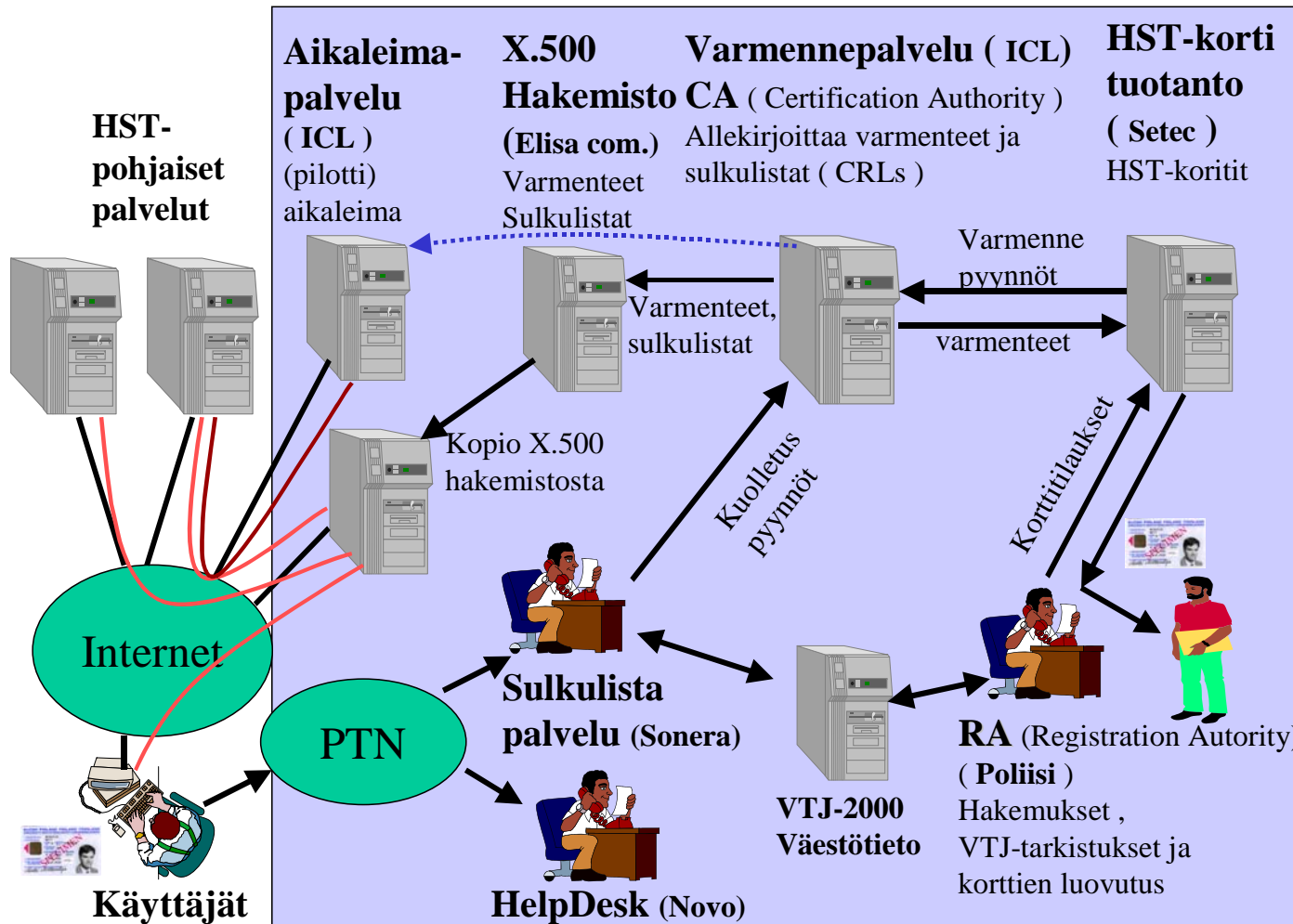

Korkean käytettävyyden periaate PKI/hakemistoratkaisu

Case : VRK
Suomen kansallinen HST-palvelu

Suomi : HST-PKI

Samanlainen arkkitehtuuri toimii myös teollisuusyrityksessä

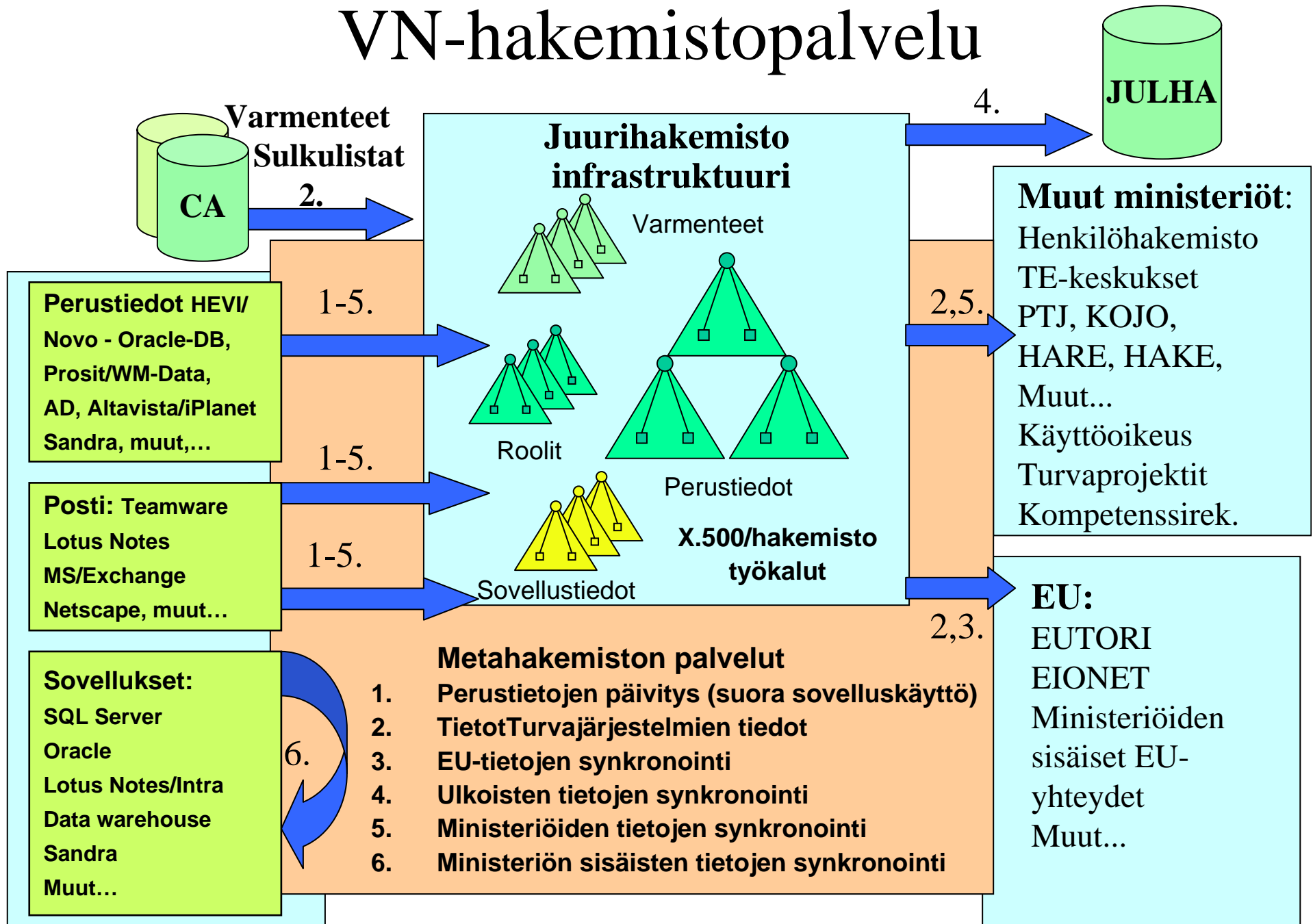
Case : Valtioneuvosto

Juurihakemiston määrittely

Valtioneuvoston tarve

- Valtioneuvoston yhteiset sovellukset ja palvelut tarvitsevat yhtenäisen hakemiston
- hakemistorakenteen ja ratkaisuja yhtenäistäminen
- PKI liittymä

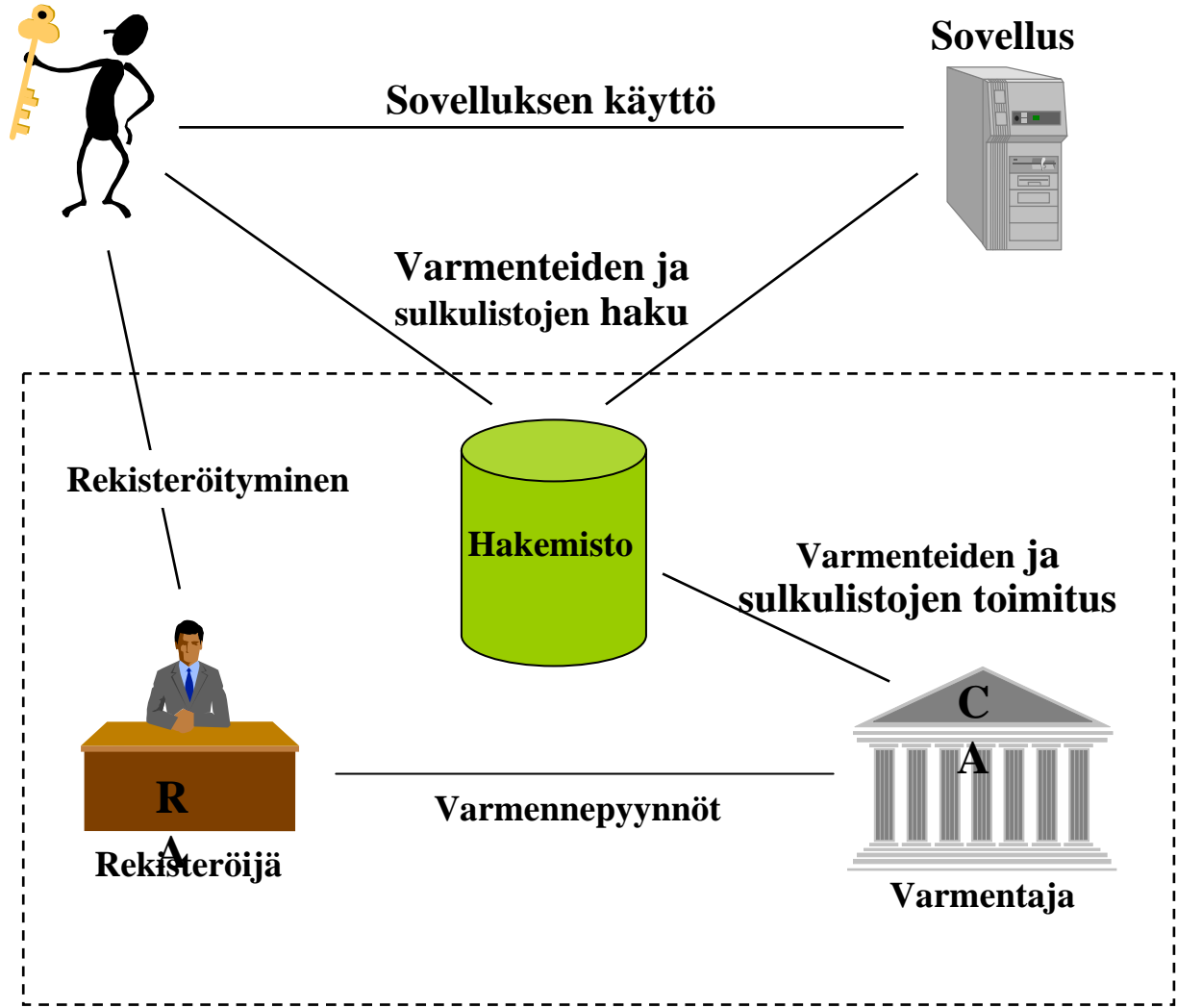
VN-hakemistopalvelu

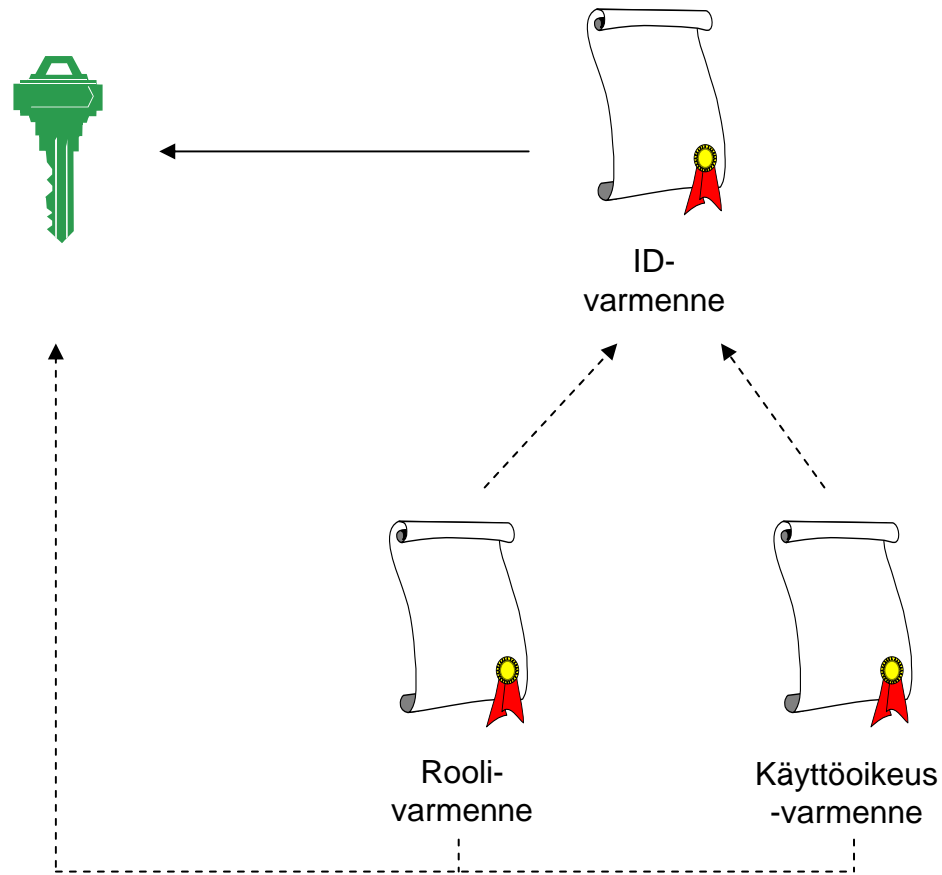
Tiedon lähteet

Lähde : Valtioneuvoston hakemistopalvelun kehittäminen

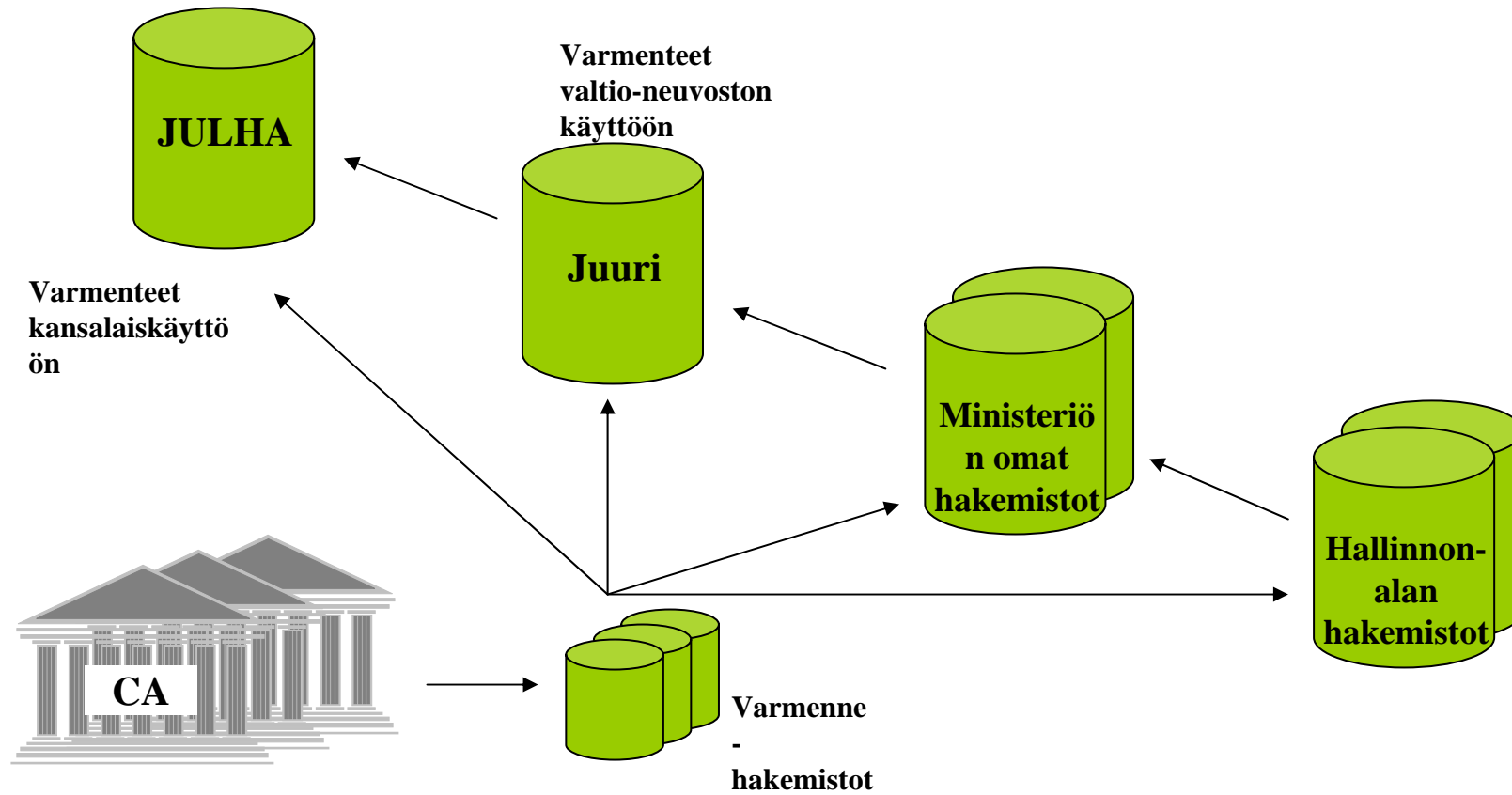
Tiedon kohteet

Varmennehierarkia

Hakemistohierarkia

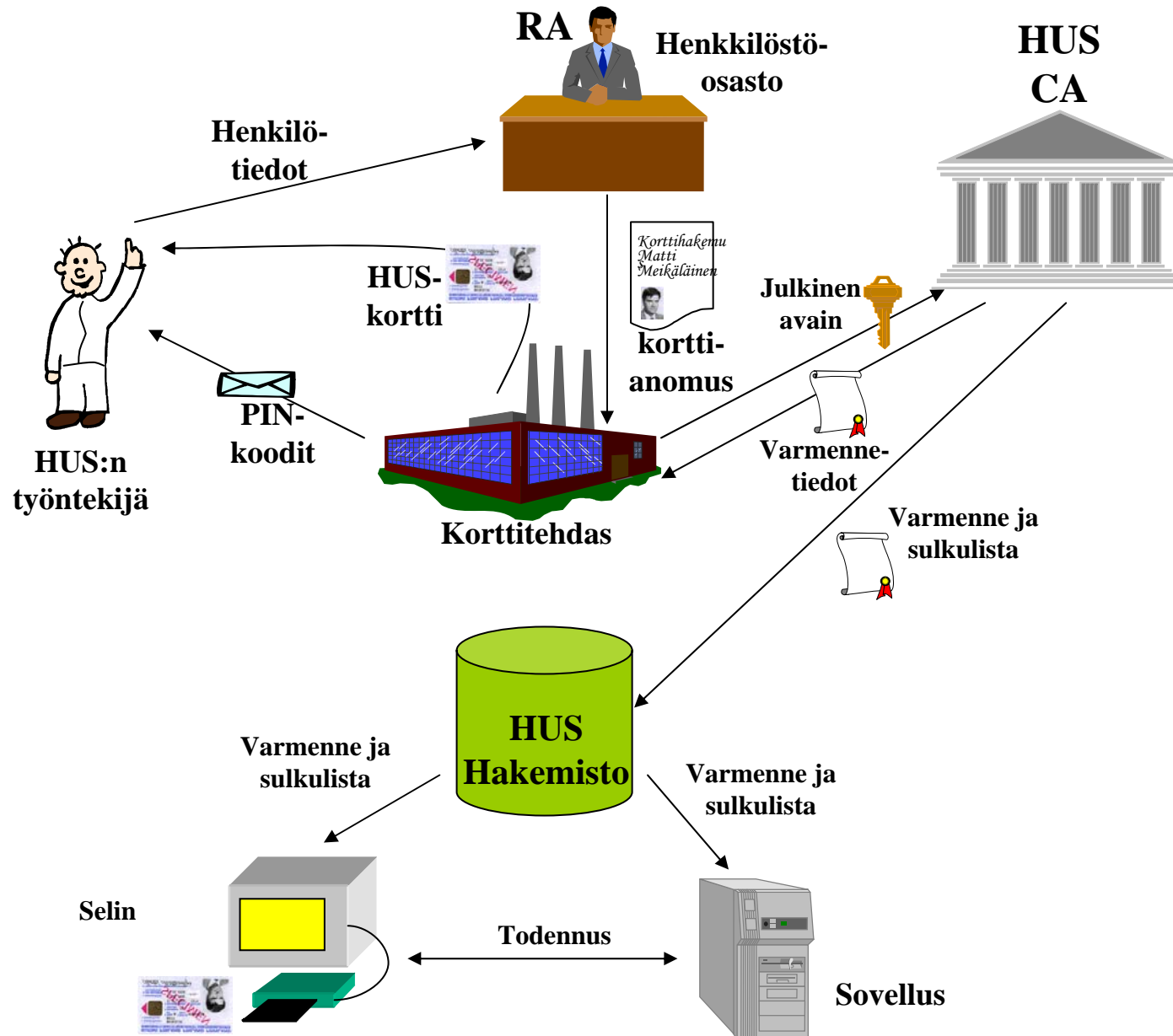
Lähde : Valtioneuvoston hakemistopalvelun kehittäminen

Case : HUS

PKI- ja hakemistoarkkitehtuurin määrittely

HUSin tarve

- HUS = Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Muodostettu 1.1.2000
- Tarve :
 - yhtenäinen PKI-arkkitehtuuri, johon uudet sovellukset voi istuttaa
 - tuottaa valmiuksia sähköiseen asiointiin ja vahvaan todentamiseen
 - hankkia HUSille tietämystä PKI- ja hakemistoteknologioista

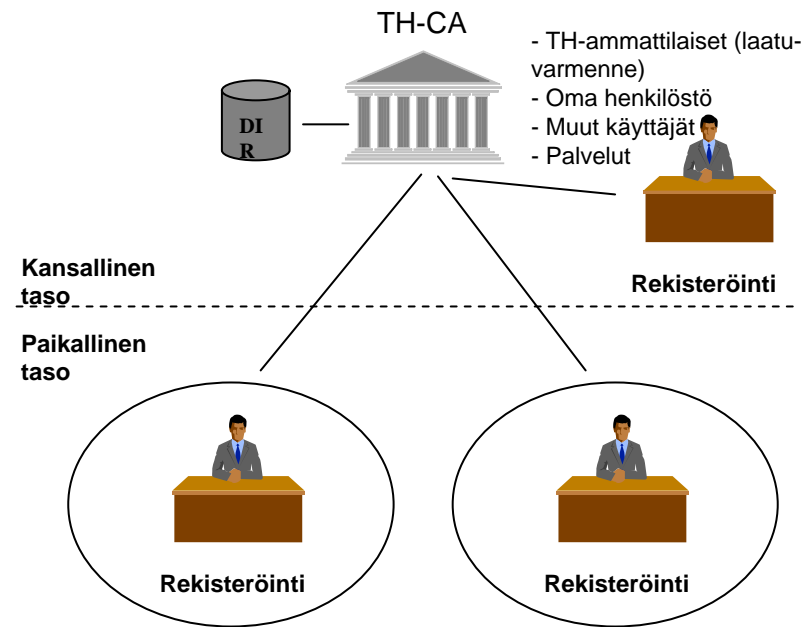
Case : STAKES

Terveydenhuollon PKI-arkkitehtuuri

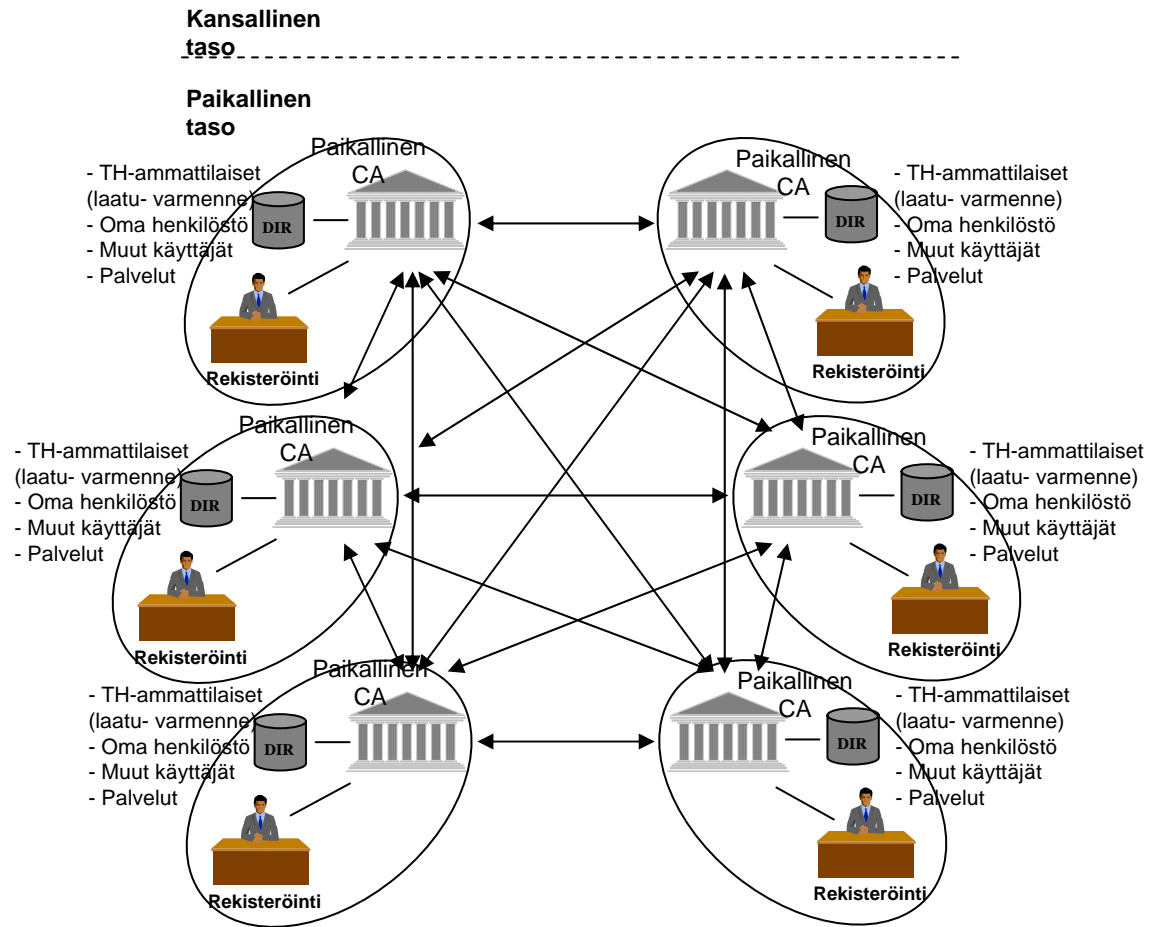
STAKESin tarve

- Tarve :
 - luoda malleja terveydenhuollon PKI-arkkitehtuureille
 - varmennepolitiikan perusvaatimusten kuvaaminen

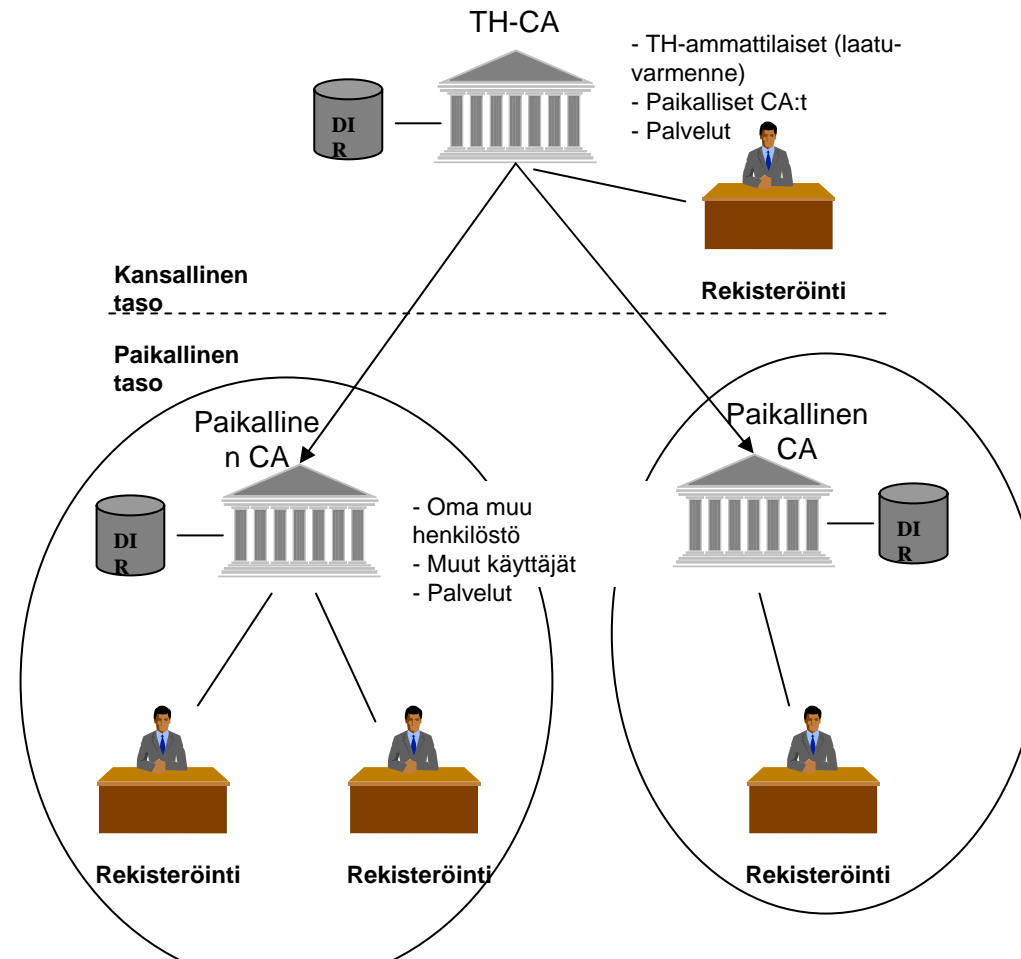
TH:n PKI - keskitetty

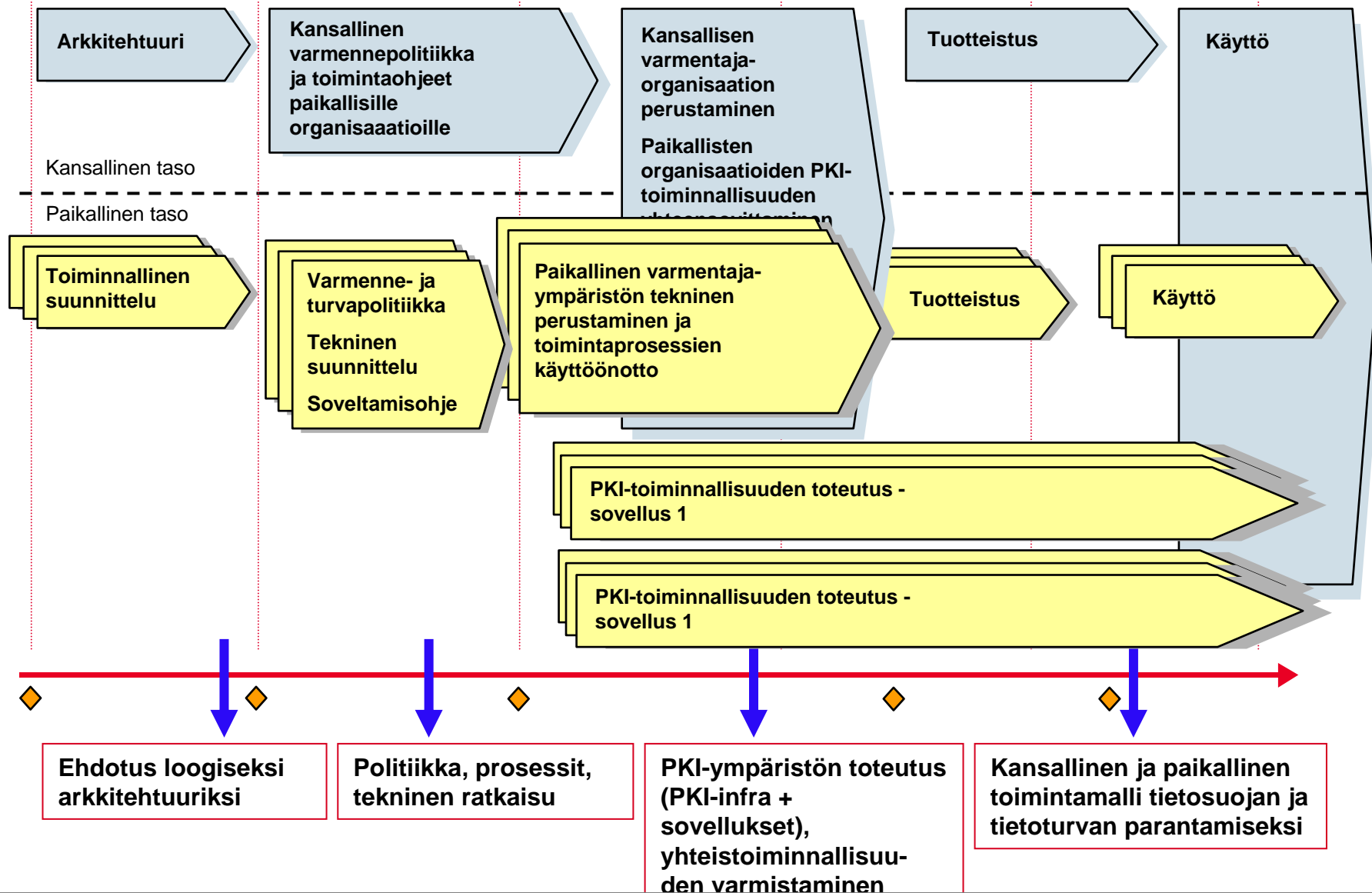
TH:n PKI - hajautus

TH:n PKI – osin keskitetty

Terveystieteiden valtakunnallisen PKI-arkkitehtuurin kehittäminen

Paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset tehtävät, suositus:

Kansalliset tehtävät

Kansallinen varmennepolitiikka ja ohjeistus
 Ammattilaisroolin hallinta
 Palveluntuottajien varmentaminen
 Luotetun arkiston varmentaminen
 Laatuvarmentajan palvelut
 Aikaleimapalvelut

Alueelliset tehtävät

Varmennepalvelut
 Rekisteröinti
 Sulkulistapalvelut
 Hakemistopalvelut
 Validointipalvelu
 Käyttäjä- ja työsuhdehallinta
 Kortinhallinta
 Kortin hankinta
 PIN- ja PUK-tunnusten toimituslogistiikka
 Käyttöoikeuksien myöntäminen ja hallinta
 Kortin toimitus-logistiikka

Paikalliset tehtävät

Käyttäjä- ja työsuhdehallinta
 PIN- ja PUK-tunnusten toimituslogistiikka
 Rekisteröinti
 Kortin hankinta
 Validointipalvelu
 Käyttöoikeuksien myöntäminen ja hallinta
 Hakemistopalvelut
 Kortinhallinta
 Sulkulistapalvelut
 Tilapäiskorttien käsittely

PKI:n käyttöönotossa muistettavaa

- **Vain riittävä PKI-kelpoinen sovellusmassa takaa onnistumisen**
- **Etene portaittain (sovellukset ja infra käsikädessä)**
 - Määritä toimiva kokonaisuus
 - Toteuta osittain ja testaa
 - Tarkista määrittymiset
 - Toteuta kokonaisuus
- **Muuta organisaation toimintaprosesseja tarvittaessa yhtä aikaa PKI-projektin kanssa**
 - Vireillepano/käsittely/päätös sähköisesti
- **Yhteistyö sidosryhmien kanssa**
 - Varmennepolitiikka, allekirjoitusten validointipolitiikka, ...
 - Pyrittävä välttämään PKI-saarekkeita